

1325-os számú ENSZ határozat (2000)

Elfogadta az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa a 4213.-ik ülésén, 2000. október 31-én

A Biztonsági Tanács-

Hivatkozva a Biztonsági Tanács 1261. számú 1999. augusztus 25-i határozatára, továbbá az 1265. számú 1999. szeptember 17-i határozatára, valamint az 1296. számú 2000. április 19-én meghozott határozatára, valamint az 1314. számú 2000. augusztus 11-i határozatára; továbbá megemlítve a Biztonsági Tanács Főtitkárának e témában hozott állásfoglalásait, valamint *hivatkozva* a Biztonsági Tanács Főtitkárának sajtónyilatkozatára, amit az ENSZ Nők jogaiért és nemzetközi békéért napján (nemzetközi nőnap) 2000. március 8-án hozott (SC/6816),

Hivatkozva továbbá a Pekingi Nyilatkozat és Program dokumentumban foglalt kötelezettségekre (A/52/231), valamint a “Nők 2000: Nemek egyenjogúsága, Fejlődés és Béke a 21. században” című kiadványra, amely megjelent az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének 23-ik Speciális Ülésének kiadványaként, különös tekintettel azon belül a nők és fegyveres konfliktusokkal foglalkozó fejezetre (A/S-23/10/Rev.1),

Figyelembe véve az Egyesült Nemzetek Alapokmányának célját és alapelveit, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt Biztonsági Tanács elsődleges felelősségét, a nemzetközi béke és biztonság fenntartását,

Kifejezve azon aggodalmat, hogy a polgári lakosság, különösképpen a nők és a gyermekek teszik ki a fegyveres konfliktusok által hátrányosan érintettek túlnyomó többségét, beleértve a menekülteket és az országon belüli lakhelyük elhagyására kényszerítetteket, valamint egyre többször kerülnek ezen személyek a katonák és más fegyveres személyek célpontjába, továbbá *felismerve* annak a következményét, amit mindez kivált a tartós béke és békítés területén,

Megerősítve a nők fontos szerepét a konfliktus megelőzésében és megoldásában és a béke létrehozásában, valamint *kiemelve* az egyenrangú részvétel és teljeskörű közreműködés jelentőségét a béke, a biztonság megteremtése és elősegítése területén, továbbá szükségeltetik hogy minél komolyabb szerepet kapjanak a nők a konfliktus megoldás és megelőzés területén hozott döntéshozatalban,

Megerősítve továbbá a teljeskörű nemzetközi humanitárius és emberi jogok végrehajtásának szükségletét, amely biztosítja a nők és lányok jogainak védelmét a konfliktus idejére, valamint azt követően egyaránt,

Kihangsúlyozva a taposóaknák megtisztítását és annak létezését tudatosító általános programok szükségletét, valamint ennek kielemezt jelentőségét a nők és lányok körében,

Felismerve annak sürgősségét, hogy a nemek egyenrangúságát kitűző alapelv

[amely magában foglalja, hogy minden terv, program elkészítése, döntés meghozatala előtt elemzés készül annak felmérésére, hogy az adott program, döntés milyen hatással lesz a nőkre és férfiakra. Ez az alapelv egyuttal azt is elismeri, hogy a programok, döntések különböző módon hatnak nőkre és férfiakra. Annak érdekében, hogy a nők és férfiak a programoknak és döntéseknek

egyenrangú kedvezményezettjei legyenek előzetes hatásvizsgálat elkészítése szükséges. Később ennek eredményét kívánatos a döntéshozatali folyamatokba beépíteni. Mindez a konfliktus és poszt konfliktus helyzetekben azt jelenti, hogy elismerik nők, lányok, férfiak és fiúk különböző módon élik meg a konfliktust, így különböző módon hat rájuk és a felépülés, gyógyulás folyamata is más módon megy végbe; a nemek egyenrangúságának, méltányosságának, jogegyenlőségének alapelve nem váltja ki a kifejezetten nőket megcélzott programok szükségességét]

váljon uralkodóvá a békefenntartó csoportok között, valamint ennek kapcsán *említést téve* a Windhoek Nyilatkozatról és a Namibia Tervről, ami a Nemek Egyenrangúságának, mint egy alapvetően elfogadott nézetnek az elterjedését a Sokoldalú Békét Támogató Csoportosulások körében tűzte ki célul (S/2000/693),

Felismerve továbbá, hogy az ajánlás, amely része az Elnök 2000. március 8-i sajtónyilatkozatának és amely a békefenntartók számára rendezett, nőket és gyermekeket védő emberi jogok konfliktusok idején című szaktanfolyam különös jelentőséggel bír,

Felismerve azt, hogy annak megértése, hogy a fegyveres konfliktusok milyen hatással vannak a nőkre és a gyermekekre, valamint hatékony intézményesített eszközök és lépések bevezetése, amelyek védelmet nyújtanak a nők és gyermekek számára és biztosítják teljeskörű részvételüket a béke tárgyalások során, jelentősen hozzájárulnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához és elősegítéséhez.

Megjegyezve a fegyveres konfliktusok nőkre és gyermekekre kifejtett hatását kimutató adatok gyűjtésének szükségességét,

1. *Buzdítja* a Tagállamokat, hogy magasabb számban biztosítsák a női képviseletet minden döntéshozatali szinten, nemzeti, regionális és nemzetközi intézményekben, valamint konfliktus megelőzés, -kezelés és –megoldás területén;
2. *Bátorítja* a Főtitkárt a stratégiai határozat tervezetének végrehajtására (A/49/587), amelyben felszólít a nők megnövekedett számú részvételére minden szintű konfliktus megoldás és béke folyamattal kapcsolatos döntéshozatalban;
3. *Bátorítja* a Főtitkárt, hogy több nőt nevezzen ki speciális képviselőkné és hogy több nő vállaljon a Főtitkár nevében kiküldött tiszteletbeli követi pozíciót. Ennek megvalósítása érdekében felhívja a Tagállamokat, hogy biztosítsanak a Főtitkár számára jelölteket, amely adatot egy központosított állandóan frissített névjegyzék tartalmaz;
4. *Ösztönzi továbbá*, hogy a Főtitkár bővítse a nők szerepét és hozzájárulását az ENSZ által végzett helyszíni terepmunkában, különösképpen a katonai megfigyelés, polgári rendőrség, emberi jogok és humanitárius jogok területén dolgozók körében;
5. *Kifejezi* hajlandóságát a tekintetben, hogy a nemek egyenrangúságának koncepciója [kifejtését lásd 1. oldal utolsó bekezdése] része legyen a békefenntartásnak, valamint buzdítja a Főtitkárt annak biztosítására, hogy a terepmunka is tartalmazza, amennyiben ez helyénvaló, a nemek egyenrangúságának elvét;

6. *Felkéri* a Főtitkárt, hogy biztosítson továbbképzési irányelveket és anyagot a Tagállamok számára a védelem témában, különösképpen a nők jogai és szükségletei védelme tárgyában, valamint a nők kiemelt szerepéről a békefenntartás és béke tárgyalások során, *felhívja* a Tagállamok figyelmét, hogy a fent említett koncepciót, valamint a HIV/AIDS létezését tudatosító oktatási programot alkossanak a nemzeti oktatás szintjén és tegyék a katonai és polgári rendőr-képzés részévé, *valamint felkéri* a Főtitkárt, hogy biztosítsa, hogy a békefenntartó polgárőrség tagjai ugyanilyen képzésben részesüljenek;

7. *Buzdítja* a Tagállamokat, hogy növeljék azon önkéntes alapú pénzügyi, technikai, logisztikai támogatásukat, amelyek a nemek egyenrangúságának -beleértve annak elismerését és tudatosítását, hogy a különböző nemekre különböző hatást gyakorol egy adott helyzet- oktatását tűzi ki célul, amelynek a többi között része az ENSZ Alap a Nőkért és Gyermkekért szervezete, valamint ENSZ Gyermkekért Alapja, az ENSZ Menekültügyi Biztosának Hivatala és más kapcsolódó szervezetek;

8. *Felhív* minden résztvevőt, hogy a nemek egyenrangúságának és az adott helyzet nemekre gyakorolt hatásának különbségének koncepcióját tegye a béketárgyalások, valamint a békeszerződések végrehajtásának szerves részévé, beleértve:

(a) A nők és gyermekek különös szükségleteinek felismerését hazatérés, újra letelepülés, rehabilitáció, újbóli beilleszkedés, valamint konfliktus utáni újjáépítés esetén;

(b) Azon lépéseket, amelyek támogatják a helyi női béke kezdeményezéseket és őshonos konfliktus megoldó módszereket, valamint, hogy a nők teljes mértékű részvételét a béke egyezmények végrehajtásában;

(c) Azon lépéseket, amelyek biztosítják a nőket és gyermekeket érintő emberi jogok védelmét és azok tiszteletben tartását, különös figyelemmel az alkotmány, a választási rendszer, a rendőrség, valamint a valamint az igazságszolgáltatási rendszer viszonylatára;

9. *Felhívja* minden fegyveres konfliktusban résztvevő fél figyelmét, hogy tartsa tiszteletben a nemzetközi jog nők és gyermekek jogait és védelmüket érintő szabályokat, különös tekintettel a polgári lakosságot érintő szabályokra, amit az 1949-ben elfogadott Genfi Egyezmény, valamint annak az 1977-es Kiegészítő Egyezményei, az 1951-es Egyezmény a Menekültekről, valamint az ehhez kapcsolódó 1967-ben elfogadott Jegyzőkönyv, továbbá a Nők ellen irányuló diszkrimináció minden formájának eltörléséről szóló 1979-es Egyezmény és az ehhez kapcsolódó 1999-ben aláírt Választható Jegyzőkönyv, valamint az 1989-es ENSZ Egyezmény a Gyermkek Jogairól és ahhoz kapcsolódó 2000 május 25-én aláírt két Választható Jegyzőkönyv, valamint figyelembe veszi a Római Egyezményben foglalt Nemzetközi Büntető Bíróság ide vonatkozó szabályait;

10. *Felkér* minden fegyveres konfliktusban résztvevő felet, hogy tegyen külön intézkedéseket a nők és gyermekek védelme érdekében, az ellenük elkövetett erőszakos bűntettek esetén, különösképpen szemérem elleni erőszak, erőszakos közöszülés, természet elleni erőszakos fajtalanítás bűntette, valamint más formájú nemi erőszak és minden egyéb formájú fegyveres konfliktus során elkövetett erőszakos cselekedet esetén;

11. *Hangsúlyozza* minden állam felelősségét a tekintetben, hogy szüntesse meg a népiirtás, emberiség ellen elkövetett bűncselekmény, a háborús bűncselekmények, beleértve ebbe a nemi erőszak és a nők és gyermekek ellen elkövetett erőszakos bűncselekmények elkövetésének

büntetlenül hagyását. *Kiemeli* annak jelentőségét, hogy ezen bűncselekményekért felelős elkövetők ellen az államoknak kötelessége büntetőeljárást indítani. Továbbá *hangsúlyozza*, hogy amennyiben megvalósítható, a fent említett bűncselekmények esetében a kegyelem alkalmazásának lehetőségét ki kell zárni;

12. *Felkéri* a fegyveres konfliktusban résztvevő feleket, hogy tartsák tiszteletben a menekülttáborok és a menekültek által lakott területek polgári, humanitárius jellegét és hogy vegyék figyelembe a nők és gyermekek természetüknél fogva különös szükségleteit, és emlékeztet a Biztonsági Tanács 1208 (1998)-as számú 1998. november 19-én és az 1296 (2000)-os számú 2000. április 19-én elfogadott határozataira;

13. *Bátorít* mindenkit, aki fegyverzetcsökkentésen, katonai leszerelésen, volt katonáknak a polgári társadalomba való beilleszkedésén dolgoznak, hogy gondoljanak arra, hogy a női, illetve férfi nemű valamikori katonáknak különböző szükségletei vannak, valamint vegyék figyelembe a volt katonák hozzátartozóinak szükségleteit is;

14. *Megerősíti* annak az időszerűségét, hogy amint az Egyesült Nemzetek Szervezetének Alapokmányának 41. cikkelyében foglalt lépések beiktatásra kerülnek, megfontolás tárgyává teszi ezen lépések polgári lakosságra kifejtett lehetséges hatását, figyelembe véve a nők és lányok különös szükségleteit, annak érdekében, hogy a számukra megfelelő humanitárius célú mentességet biztosíthassák;

15. *Biztosítani* kívánja hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének Missziói vegyék figyelembe a nemek közti különbséget és a nők jogait, beleértve ebbe a helyi és nemzetközi női szervezetek véleményének előzetes kikérését;

16. *Ösztönzi* a Főbiztost, hogy készítsen egy tanulmányt a fegyveres konfliktusok nők és gyermekekre gyakorolt hatásának vizsgálatáról, a nők béke építésében játszott szerepéről, valamint a nemek békefolyamatokban betöltött különböző szerepéről, továbbá *ösztönzi* a Főbiztost, hogy készítsen jelentést a Biztonsági Tanács részére a fent említett tanulmány eredményéről és tegye az Egyesült Nemzetek Szervezetének minden Tagállama számára elérhetővé;

17. *Felkéri* a Főbiztost, hogy foglalja bele a Biztonsági Tanácsnak írott jelentésébe, hogy a békefenntartó missziókon előrelépés mutatkozik- amennyiben ezen állítás helyénvaló- a nemek közti különbség felismerése tekintetében és minden ezzel kapcsolatos nőket és lányokat érintő ügyben.

18. *Elhatározza*, hogy továbbra is aktív marad és megragadja a határozat tárgyát képező ügyet.

Translated by Judit Revesz, Human Dignity and Humiliation Studies www.humiliationstudies.org
on August 15, 2004 New York